

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jaroslava Škopka a soudců JUDr. Ondřeje Szalonnáse a Mgr. Jana Šmakala ve věci

žalobkyně: **E. S.**, nar. dne X, státní příslušnost X, X, X
zastoupené Mgr. Petrem Václavkem, advokátem, Opletalova 1417/25,
110 00 Praha 1,

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, IČ 00007064,
náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 26. 7. 2019, č.j. MV-88804-4/SO-2019,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[I] Předmět řízení

1. Žalobou ze dne 28. 8. 2019, Krajskému soudu v Plzni (dále jen „soud“) doručenou téhož dne, se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí žalované ze dne 26. 7. 2019, č.j. MV-88804-4/SO-2019 (dále jen „napadené rozhodnutí“), a vrácení věci žalované k dalšímu řízení. Napadeným rozhodnutím bylo k odvolání žalobkyně podle § 90 odst. 5 zákona č.

500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „Ministerstvo“ nebo „prvoinstanční správní orgán“), ze dne 15. 5. 2019, č.j. OAM-777-16/PP-2019, kterým byla podle § 87e odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zamítnuta žalobkynina žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie na území České republiky, neboť žalobkyně není rodinným příslušníkem občana Evropské unie uvedeným v § 15a zákona o pobytu cizinců; podle § 87e odst. 4 zákona o pobytu cizinců byla žalobkyni stanovena lhůta k vycestování z území do 35 dnů od právní moci rozhodnutí.

2. Pobyt cizinců na území České republiky je upraven zákonem o pobytu cizinců. Správní řízení je upraveno správním řádem.

[II] Žaloba

3. Žalobkyně zásadním způsobem nesouhlasila s argumentací žalované, kterou odůvodnila zamítnutí, resp. potvrzení zamítnutí žalobkyniny žádosti o povolení k přechodnému pobytu. Dle názoru žalobkyně, žalovaná nesprávným a konkrétní situaci nepřiléhavým způsobem aplikovala zákonná ustanovení a dopustila se zásadních chyb v aplikaci a výkladu právních norem.
4. Žalobkyně v žalobě uvedla, že je studentkou, která právě dokončila bakalářské studium na VUT a bude po prázdninách pokračovat v navazujícím magisterském oboru. Na území České republiky žije od útlého věku, navštěvovala zde jak základní, střední, tak i vysokoškolské vzdělávání. Ze své domovské země se přestěhovala s celou svou rodinou, když byla malé dítě. Z důvodu pochybení nedostala trvalý pobyt, tudíž si nemohla požádat o občanství jako její bratr. Celou dobu svého pobytu sdílela společnou domácnost se svým otcem, matkou a bratrem.
5. Správní orgány žalobkyni sdělily, že si „*může požádat o příslušné pobytové oprávnění, přičemž Komisi nejsou ze spisu známy žádné skutečnosti, které by výše uvedené možnosti vylučovaly.*“ Žalobkyně by teoreticky mohla požádat o dlouhodobý pobyt za účelem studia, jelikož je studentkou. Nicméně musela by sama odcestovat do své domovské země bez rodinných příslušníků, neboť bratr na území České republiky též studuje, otec podniká a maminka má podanou žádost o přechodný pobyt na území České republiky. Není proto vhodné, aby odcestovala s žalobkyní. V souvislosti s podáním žádosti je nutné upozornit, že čekání na rozhodnutí není záležitostí jednoho měsíce. Žalobkyně by nejprve musela počkat na termín podání žádosti, posléze by musela čekat na rozhodnutí. Zákonem jsou sice upraveny lhůty pro vydání rozhodnutí, ale z praxe je známo, že správní orgány tyto lhůty nedodržují a překračují je i o několik měsíců. Žalobkyně by proto byla nucena odcestovat do země, kde byla naposledy jako malé dítě, přerušit studium, najít si ubytování a práci, a to vše zcela sama, bez vidiny blízkého shledání se svou rodinou.
6. Žalobkyně uvedla, že podala žádost jako rodinný příslušník občana Evropské unie. Základním právním předpisem pro úpravu tohoto institutu lze považovat Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. 4. 2004 o právu občanů Evropské unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (dále jen „Směrnice“). Již z preambule Směrnice je naprosto zřejmé, že jejím cílem, a tedy povinností členských států, je zjednodušit pohyb a pobyt občanů Evropské unie a

jejich rodinných příslušníků. Z tohoto důvodu by měly členské státy těmto osobám vycházet vstřícně a umožňovat jim realizovat společný rodinný život. V kontextu výše uvedeného by tím spíše měl být povolen pobyt studentce, která se není schopna momentálně sama žít z důvodu studia a které v minulosti nebyl prodloužen pobyt pouze z důvodu opožděného doložení dokumentů, a to v době, kdy byla nezletilou. Žalobkyně nepředstavuje žádnou zátěž pro sociální systém České republiky, neboť se o ni starají rodinní příslušníci a rovněž nepředstavuje žádnou hrozbu pro veřejný pořádek České republiky.

7. Nutno dále trvat na tom, že argumentační postup správního orgánu lze považovat za přepjatý formalismus, jenž je konstantně judikaturou označován za zcela nezákonný, v příkrém rozporu s ústavními principy demokratického právního státu. Upřednostňování formalistického přístupu na úkor přístupu materiálního, resp. skutečně zjištěného stavu věci označil za nezákonný opakovaně i Ústavní soud. Správní orgán v případě žalobkyně trval na tom, že z jazykového hlediska žalobkyně nenaplnuje žádnou z podmínek § 15a zákona o pobytu cizinců. Žalobkyně má však za to, že správní orgány obou stupňů se dostatečně nevypořádaly s námitkou zkoumání smyslu a účelu dané právní normy. Kdyby správní orgány přistoupily k dalším metodám výkladu, nemohly by dojít k závěru o zamítnutí žádosti. Žalobkyně je přesvědčena, že smyslem a účelem ustanovení upravující přechodný pobyt je umožnit rodinným příslušníkům občanů EU pobývat se svými příbuznými.
8. Žalobkyně se v neposlední řadě ohradila proti nepřiměřenosti rozhodnutí. Ustanovení § 174a zákona o pobytu cizinců jasně zakotvuje povinnost zkoumat přiměřenost dopadů všech rozhodnutí dle tohoto zákona, tedy i rozhodnutí o zamítnutí žádosti o přechodný pobyt. Dle § 174a zákona o pobytu cizinců je správní orgán povinen „*při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště.*“ Jinými slovy, dle zákona o pobytu cizinců musí být každé rozhodnutí, tedy i napadané rozhodnutí, přiměřené, přičemž § 174a tohoto zákona nabízí odpověď na otázku, co je onou „*přiměřeností*“. Ustanovení § 174a zákona o pobytu cizinců nabízí onen minimální výčet okruhů, jimiž se správní orgán musí ve svém meritorním rozhodnutí vypořádat. V této souvislosti nemůže obstát, pokud správní orgán provede požadovanou úvahu jen v omezené míře nebo se s nimi nevypořádá vůbec.
9. Žalobkyně z procesní opatrnosti doplnila, že podmínka, že rozhodnutí musí být přiměřené, vyplývá též z § 2 odst. 4 správního řádu i z mezinárodních závazků České republiky, např. z čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních práv, který stanovuje, že do práva na respektování rodinného a soukromého života lze zasáhnout pouze, pokud to je „*v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, ochrany pořádku a předcházení zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.*“ Z jazykového výkladu lze pak dovodit, že právě spojka „*a*“ předpokládá kumulativní spojení těchto podmínek, kdy nevyhovění žádosti žalobkyně nemůže být hodnoceno jako nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, ochrany pořádku a předcházení zločinnosti, ochrany

zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných. Žalobkyně je vzornou studentkou, která nikdy neměla problémy s dodržováním právního řádu České republiky. Českou republiku ctí a váží si toho, že tady může žít a vzdělávat se.

[III] Vyjádření žalované k žalobě

10. Žalovaná se k žalobě vyjádřila v podání ze dne 20. 9. 2019; trvala na zákonnosti a správnosti napadeného rozhodnutí a v podrobnostech odkázala na jeho odůvodnění, kde se k námitkám dostatečně podrobně vyjádřila, a dále odkázala na spisový materiál.
11. Žalobkyně v konkrétním správním řízení nenaplnila žádnou z podmínek uvedených v § 15a zákona o pobytu cizinců, a tudíž ji nebylo možno považovat za rodinného příslušníka občana Evropské unie, a nebylo tedy možné v jejím případě uplatnit hlavu IVa zákona o pobytu cizinců, včetně § 87b zákona o pobytu cizinců, který řeší situaci rodinných příslušníků občanů Evropské unie.
12. Žalovaná navrhla žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

[IV] Posouzení věci soudem

13. Řízení ve správním soudnictví je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „soudní řád správní“ nebo „s. ř. s.“).
14. Podle § 75 odst. 1 soudního řádu správního, soud při přezkoumání rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.
15. Podle § 75 odst. 2 věty první soudního řádu správního, soud přezkoumá napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů.
16. Žaloba není důvodná.
17. Prvoinstančním rozhodnutím byla podle § 87e odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců zamítnuta žalobkynina žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie na území České republiky, neboť žalobkyně není rodinným příslušníkem občana Evropské unie uvedeným v § 15a zákona o pobytu cizinců.
18. Podle § 87e odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, Ministerstvo žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu zamítne, jestliže žadatel není rodinným příslušníkem občana Evropské unie uvedeným v § 15a, nedoprovází nebo nenásleduje občana Evropské unie na území nebo nepředloží náležitosti uvedené v § 87b odst. 3.
19. Podle § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, rodinným příslušníkem občana Evropské unie se pro účely tohoto zákona rozumí jeho manžel (**písm. a**), rodič, jde-li o občana Evropské unie mladšího 21 let, o kterého skutečně pečuje (**písm. b**), potomek mladší 21 let nebo takový potomek manžela občana Evropské unie (**písm. c**), a potomek nebo předek anebo potomek nebo předek manžela občana Evropské unie, pokud je z důvodu uspokojování svých základních potřeb závislý na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie nebo jeho manželem, nebo byl na této výživě nebo jiné nutné péči závislý bezprostředně před vstupem na území ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyť (**písm. d**).
20. Podle § 15a odst. 2 zákona o pobytu cizinců za rodinného příslušníka občana Evropské unie se považuje též cizinec, který prokáže, že je příbuzným občana Evropské unie neuvedeným v odstavci 1, pokud 1. ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyť, žil před vstupem na území s občanem Evropské unie ve společné

domácnosti, 2. je z důvodu uspokojování svých základních potřeb závislý na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie, nebo byl na této výživě nebo jiné nutné péči závislý bezprostředně před vstupem na území ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt, nebo 3. se o sebe z vážných zdravotních důvodů nedokáže sám postarat bez osobní péče občana Evropské unie (písm. a), nebo má s občanem Evropské unie trvalý partnerský vztah, který není manželstvím, a žije s ním ve společné domácnosti; při posuzování trvalosti partnerského vztahu se zohlední zejména povaha, pevnost a intenzita vztahu (písm. b).

21. Podle § 15 a odst. 3 zákona o pobytu cizinců ustanovení tohoto zákona týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie se použijí i na cizince, který je rodinným příslušníkem státního občana České republiky.
22. Stran prvního okruhu žalobních námitek soud konstatuje, že ani v žalobě, ani při jednání soudu nezazněla relevantní argumentace zpochybňující závěry správních orgánů o tom, že žalobkyně nenaplnuje žádnou z podmínek uvedených v § 15a zákona o pobytu cizinců (tedy kdo je rodinným příslušníkem občana Evropské unie), a tudíž ji za rodinného příslušníka občana Evropské unie nebylo možné považovat a nebylo možné aplikovat § 87b zákona o pobytu cizinců řešící přechodný pobyt rodinných příslušníků občanů Evropské unie. Řečeno jinak, žalobkyně závěry správních orgánů v tomto směru nikterak nezpochybnila, namítala pouze nepřipustný přepjatý formalismus. Soud se s tímto závěrem neztotožnil.
23. Primárním úkolem správních orgánů bylo posoudit, zda žalobkyně je/není rodinným příslušníkem občana Evropské unie. A pokud dospěly k závěru (a nutno zdůraznit, že k závěru správnému, který co do nenaplnění zákonných parametrů nezpochybnila ani žalobkyně), že takovým rodinným příslušníkem není, pak jejich závěr nemůže být z podstaty věci přepjatě formální. Žalobkyně prostě nedostala požadavkům zákona a soud na tom nespátuje cokoliv formalistického.
24. Nepřiléhavá je rovněž argumentace skrze Směrnici. Ano, jejím cílem, a tedy povinností členských států, je zjednodušit pohyb a pobyt občanů Evropské unie a jejich rodinných příslušníků, ale v případě žalobkyně nebyl naplněn základní předpoklad, totiž to, že žalobkyně je *rodinným příslušníkem občana Evropské unie*. Ani tato tvrzení tak nemohla obstát.
25. Stran tvrzeného dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně soud uvážil následovně.
26. Předně, nebylo možné se ztotožnit s tvrzením zdůrazněným při jednání soudu, totiž že se žalobkyně nemohla vyjádřit k okolnostem onoho dopadu. Ano, správní orgány neprovedly ani účastnický výslech žalobkyně, stejně tak nevyslechly ani jejího bratra. Nicméně, žalobkyně se mohla, ať sama, příp. skrze svého právního zástupce, po celou dobu správního řízení vyjádřit k čemukoliv, včetně okolností týkajících se dopadu rozhodnutí, jinou formou, konkrétně písemným podáním. V něm mohla vylíčit veškeré, z jejího pohledu významné skutečnosti a argumenty, k jejichž prokázání se mohla dožadovat provedení dalších důkazů, a to i účastnického/svěddeckého výslechu. Nic takového však neučinila. Tedy, žalobkyně takovou možnost měla, avšak nevyužila ji.

27. Stran nemožnosti, či lépe řečeno obtížnosti vycestování do rodné země, i tu žalobkyně doplnila žalobní argumentaci o tvrzení (trestněprávní) šikany jejího otce, a potažmo členů její rodiny, ze strany státních, resp. bezpečnostních orgánů Ázerbájdžánu.
28. Jistě nemůže být pochyb o tom, že cesta do tisíce kilometrů vzdáleného Baku představuje určitý zásah, a to především v podobě finančních nákladů a v odloučení od blízkých. Na druhou stranu, odloučení od rodiny, přátel a známých není v takovém případě trvalé, dá se hovořit spíše o jednotkách týdnů či měsíců. A to je, dle názoru soudu, u dospělého člověka, kterým žalobkyně je, zvládnutelné bez významnějších problémů, obzvláště za situace, kdy je dnes možné zajistit běžně dostupnými audiovizuálními komunikačními prostředky vzájemné spojení míst na opačném konci planety.
29. Dále, k tomu, aby soud mohl konstatovat nepřiměřenost takového zásahu z hlediska finanční náročnosti, bylo třeba vyjavit konkrétní finanční situace žalobkyně, příp. její rodiny. Jistě, už jen cena letenky a náklady na pobyt v řádu týdnů či měsíců může pro někoho znamenat fatální finanční dopad. Stejně tak ovšem může jít o výdaje, které pro jiného neznamenají nic významného. Pro to, aby soud mohl relevantně posoudit, co by takové výdaje znamenaly pro žalobkyni, bylo potřebné, aby žalobkyně ve vztahu ke správním orgánům a soudu podpořila ona tvrzení podrobnějšími informacemi ohledně hmotné situace její a případně její rodiny. Nic takového však neučinila.
30. Stran posledně uplatněné argumentace (= šikana rodiny ze strany ázerbájdžánských úřadů) soud nepochybně, že by k něčemu takovému mohlo dojít. Byť je to již 11 let, kdy České republika odmítla vydat otce žalobkyně k trestnímu stíhání do jeho domoviny, lze i s odstupem takové doby připustit, že by mohlo dojít k nátlaku na žalobkyni v případě jejího, byť dočasného, návratu do Ázerbájdžánu. Nicméně, je-li na žalobkyni činen nátlak a hrozí-li jí při návratu domů významné nebezpečí, považuje soud za vhodné, aby žalobkyně požádala Českou republiku o ochranu a poskytnutí možnosti pobývat na jejím území nikoliv skrze žádosti o pobytové oprávnění, na jehož dosažení nemá nárok (viz výše), ale skrze instrumenty zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů. Jistě pochopitelné obavy z návratu nelze věcně řešit tvrzením o nepřiměřenosti dopadu negativního rozhodnutí o pobytovém oprávnění.
31. Ani námitky o nepřiměřenosti dopadu napadeného, resp. prvoinstančního rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně soud neshledal důvodné.
32. Vzhledem k tomu, že soud neshledal žádnou z žalobních námitek důvodnou, žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

[V] Náklady řízení

33. Žalovaný správní orgán, který měl ve věci plný úspěch, má podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem proti žalobci, který ve věci úspěch neměl. Žalovanému správnímu orgánu žádné specifické náklady soudního řízení nevznikly, a proto bylo rozhodnuto, že na náhradu nákladů řízení nemá žádný z účastníků právo.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 28. 7. 2021

Mgr. Jaroslav Škopek v.r.
předseda senátu